

והתולה בבית דין, שטעותו נובעת מהוראתן — פטור מחטאת.

וכיון שתלה בבית דין, הרי הוא נכלל עם הציבור העושים בהוראת בית דין, ומצטרף לחייבם פר העלם דבר [שחיובו הוא רק אם עשו רוב הציבור על פי הטעות של בית דין].

גמרא:

מביאה הגמרא מחלוקת בין שמואל לרב דימי, כיצד היא ההוראה של בית דין המחייבת להביא פר העלם דבר, ופוטרת את כל יחיד ויחיד מקרבן חטאת:

אמר שמואל: לעולם אין בית דין חייבין להביא פר העלם דבר על הוראה שהורו בטעות, ועשו רוב הקהל על פיהם, עד שיאמרו להם בית דין לציבור: מותרים אתם!

מצוה לשמוע לדברי חכמים בדבר עבירה, אפילו אם הוא עצמו יודע שהם טועים, והלך ועשה מעשה על פיהן, הרי זה חייב קרבן חטאת של יחיד. זאת, משום שאין טעותו משום שהסתמך על הוראה שהורו בית דין, אלא שטעותו היא בכך שטעה לחשוב שצריך לשמוע בקולם לעבור עבירה אפילו אם הוא מכיר בטעותם.

וגם חיובו של הדיין הזה, הוא בין שעשו בית דין מעשה ועשה הוא עמהן. בין שעשו ועשה אחריהן. בין שלא עשו הם ועשה הוא —

הרי זה חייב חטאת, מפני שלא תלה בבית דין, שהרי הוא יודע שהוראתם טעות היא, אלא שטעה בכך שחשב שבכל זאת יש מצוה לשמוע לדבריהם.

ג. זה הכלל — התולה בעצמו, שהטעות היא שלו, חייב עליה חטאת.

לאחרים].

והוסיף הרא"ש, ש"לא זו אף זו" קתני. לא מיבעיא אם יודע אחד הדיינים מהטעות, שחייב להביא קרבן יחיד [כי לגביו לא נגמרה ההוראה], אלא אפילו אם מכיר בטעות אחד התלמידים שהגיע להוראה, ואפילו גמיר ולא סביר, חייב. כי כל מי שאין דעתו מסכמת לדעת בית דין, תולה בדעתו הוא, ואין הוראת בית דין חשובה הוראה כלפיו, כדאמרין להלן [ד ב] שאם בית דין הורו בשגגה והציבור עשו במזיד, בית דין פטורים מקרבן.

ולכאורה הדמיון הזה תמוה, שהרי להלן עשו הציבור במזיד, ומנין לנו שהפטור של בית דין מקרבן העלם דבר הוא מפני שאינה נחשבת הוראת בית דין? והרי אין הציבור שוגגין אלא

מזידין. אך כשידע מהטעות, אלא שטעה במצוה לשמוע דברי חכמים, אולי פטור, כי נחשב שעשה על פי הוראה של בית דין. ולהלן יבואר, כי אם היו הציבור שוגגין לגבי עונש כרת אך היו מזידין בלאו, בכל זאת בית דין פטורין מלהביא קרבן על הוראתם המוטעית לגבי חומר הכרת. כי מפני הזודתם של הציבור בלאו, נחשב שאינם עושים על פי בית דין בכל ההוראה.

והרמב"ם [פי"ג משגות ה"ה] כתב: ידע אחד מן הקהל שטעו חייב. במה דברים אמורים, כשהיה זה שטעו חכם או שהגיע להוראה וכו'. וכתבו הקרן אורה ובהורה גבר כי הרמב"ם מבאר ש"ידע אחד מהן", היינו אחד מהקהל ולא אחד מהבית דין, [ומה שיש לתמוה, שאם כן מזיד הוא, עיין בהערות על הגמרא ותוס' בעמוד